

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

55. Quis fecit pœnitentiam impositam à Confessario absque intentione illam adimplendi, imò cum intentione contraria, quæritur, an teneatur illam denuò facere? Et infertur, quod licet pœnitens non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Singulis diebus hoc mense audias Missam, ex benigna interpretatione censetur Missa debita ex præcepto diebus festiuis contentus esse, neque enim censendus est obligare ad audiendum duplex Sacrum diebus festiuis, quia est graue onus, quod non est credendum impoluisse, nisi manifestet, ac proinde diebus festis vnico Sacro auditio satisfacies vtrique obligationi. Et ita docet Mercurius de Sacrament. q. 83. artic. 4. not. Castrus Palas tom. 1. tractat. 3. disput. 1. punct. 19. num. 4. & Sanchez, quem ego adduxi in

Quæ hic est Ref. antecedens, & signat in §. Ex quibus.

RESOL. LII.

An si Confessarius, v. g. iniunxit duas Missas audire, satisfaciat penitens, si simul ex vno loco illas audiat à duobus Sacerdotibus? Ex part. 5. tract. 14. & Misc. 2. Ref. 71.

Sup. hoc in §. 1. Negatiuam sententiam docet Turrianus in selectis disp. part. 2. disput. 16. dub. 7. in fine, vbi sic ait: Infertur quòd si alicui imponatur à Confessario penitentia audiendi duas Missas, non satisfaciat penitens, si velit duas Missas simul tempore audire à duobus Sacerdotibus, hoc enim esset contra intentionem Confessarij, qui communiter intendit in hac penitentia imponere penitenti onus audiendi duas Missas diuersis temporibus, quod satis constat ex communi sensu Confessorum, & penitentium. Ita ille, & nouissime Ioannes de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 22. sect. 1. n. 10.

2. Sed nisi aliud à Confessario iniunctum sit, vel declaratum, affirmatiuam sententiam docet Mercurius de Sacram. quest. 83. art. 4. dub. 4. vbi sic ait: Notandum eum satisfacere præcepto, cui in satisfactionem iniunctum à Confessario fuerit die festo Missam audire, si vnica audierit, nisi tamen secundam audiri Confessor expressè voluerit, quo casu eum, qui tenetur duas Missas audire, potest simul audire à duobus Sacerdotibus diuersis Altaribus. Ita ille, qui citat Maiorem in 4. dist. 12. quest. 8. cui ego addo Villalobos in summa, tom. 1. tract. 8. difficultat. 35. num. 12. vbi sic asserit: Quando el Confessor mandò à vno en penitencia que oyese dos Missas, dixè Azor, que cumplira oyendo las ambas juntas. si comodamente lo puede hazer, de vn mismo lugar, si el Confessor no declarò otra cosa. Esta sententia me parece probable. Ita & mihi, sicuti etiam & Mollesio in sum. tom. 1. tr. 3. c. 17. n. 36. illamque, vt ego alibi notauì, præter Doctores citatos tenet etiam Hurtadus de Sacram. Missæ disp. 5. dist. 4.

Alibi in omnibus Refol. not. primæ huius Refol.

RESOL. LIII.

Quis ex deuotione recitabat singulis diebus Officium B. Virginis, qui postea habuit penitentiam recitandi per annum singulis diebus tertiam partem Coronæ eiusdem Beate Virginis, quaesuit à me, an satisfaciat dictæ penitentia cum recitatione prædicti Officij?

Et quid, si penitentia sit medicinalis, præseruatiua? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 105. aliàs 106.

§. 1. Negatiuam sententiam docent Laurorius tr. de indulgen. p. 2. c. 5. n. 49. Valentia to. 4. disput. 7. q. 20. punct. 3. Reginaldus tom. 2. l. b. 7. c. 11. n. 125. Nauarrus de indulg. not. 3. l. n. 20. & Paludanus in 4. distinct. 20. q. 4. art. 1.

2. Sed his non obstantibus, tunc supradictò consulenti ostendi Bonacinam de Sacram. disp. 3. q. 5. sect. 3.

punct. 4. num. 8. vbi docet, obligationem penitentia cessare, non solum per indulgentias, verum etiam per remissionem pœnæ alia via obtentam, vt per alia pia opera satisfactoria propria sibi applicata; nam eadem rationes militat in indulgentiis, ac in aliis operibus pijs satisfactoriis. Ita Bonacina, quæ quidem opinio limitanda est, dummodo penitentia non sit medicinalis, & præseruatiua, sed tantum satisfactoria, vt erat penitentia consulenti. Et ideo supradicta sententia probabilis tunc mihi, & alijs per consulentem consultis, visa est, sed non videtur à priori recedendum, cum non potest penitenti constare an per illam recitationem satisfaciat pœnæ, quia opus in penitentiam iniunctum habet virtutem satisfaciendi ex opere operato, qua caret illa Officij recitatio.

RESOL. LIV.

Si quis habuit penitentiam recitandi septem Psalmos per aliquas sextas Feria flexis genibus coram Crucifixo, quaeritur, an impleuerit penitentiam recitando dictos Psalmos aliquo tempore, & loco sine illis circumstantiis? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 55.

§. 1. AD hunc respondet Vega in summo, tom. 2. cap. 64. cas. 6. vbi sic asserit: *Vn Confessor dio à vn penitente en penitencia, que tenia los viernes delante de vn Crucifixo rez. asse de rezar las los Psalmos penitenciales, el no lo rezó de rodillas, ni el vierre, ni delante de vn Crucifixo, sino en otro tiempo, y lugar; quaeritur, an penitentia satisfecerit? Respondeo que aunque le fuera en mayor mireciniento el cumplirla, como le fue impuesta, que con todo esso satisfizo. La razon es, porque en la penitencia lo principal es cumplirla, y no la circunstancia del lugar, o tiempo en que se ha de cumplir, con lo qual se puede consolar à muchos. Ita Vega.*

2. Sed quis potest dicere, quòd recitare septem Psalmos flexis genibus à penitentibus, non est quid accidentale, sed substantiale, facilius enim aliqui recitabant bis septem Psalmos, quam semel flexis genibus? Et Confessarij, qui talem iniungunt penitentiam, semper intendunt, vt penitentes sentiant illam corporis afflictionem recitando flexis genibus, quæ quidem videtur res grauis. Ergo, &c.

RESOL. LV.

Si quis fecit penitentiam impostam à Confessario absque intentione illam adimplendi, imò cum intentione contraria, quaeritur, an teneatur illam denno facere? Et infertur, quòd licet penitens non recedat penitentia impostam, adhuc satisfaciat ieiunando ex deuotione.

Et quid, si alicui Confessarius imposuit pro penitentia ieiunium, vel elemosinam distinctim, & ipse dederit elemosinam cum intentione non adimplendi penitentiam per illam, sed ieiunando postea, an possit adhuc postea penitens non ieiunare? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Refol. 43.

§. 1. Ieiunauit v. g. quis, vel Rosarium B. Virginis recitauit ex deuotione volens ieiunium & Rosarium pro penitentia à Confessario imposta postea adimplere. Quaeritur, an possit hoc non obstante nec ieiunare, nec Rosarium dicere? Et negatiuè respondet Valquez opus. de Beneficijs, cap. 4. §. 1. artic. 3. dub. 7. n. 117. quia licet ad satisfaciendum præceptis & legibus sufficiat ponere opus præceptum, licet non ad intentionem operantis.

intento observandi legem : in hac tamen materia satisfactio Sacramentalis videtur ex alio capite requiri intentio : est enim satisfactio pars Sacramenti : sed omnia Sacramenta exigunt in adulto, ut valide recipiantur intentionem & voluntatem recipiendi : ergo cum satisfactio sit pars Sacramenti, non potest habere valorem in subiecto non solum non consentiente, sed dissentiente & resistente potest per voluntatem contrariam, qua vult non recipere Sacramentum in illa actione.

2. Sed libenter ego contrariae sententiae adhaereo, quam tuetur Sanchez in *summa*, tom. 1, lib. 1, cap. 13, n. 17, & Lugo de *Sacrament. poenitent.* disp. 25, sect. 3, num. 37. Quia non semper requiritur intentio in suscipiente Sacramentum eo tempore quo sunt omnia, quae componunt Sacramentum : unde dolor qui est pars Sacramenti potest haberi absque memoria praecedente recipiendi Sacramentum. Sic etiam dici potest de satisfactioe : nam illa postea non fit à poenitente tanquam à Ministro operante nomine Christi ; se solum fit ex obligatione & debito propter sententiam & praecipuum praecedens Confessarii : ad hoc autem ut fiat aliquid ex debito & obligatione, non requiritur, ut fiat ex animo satisfaciendi illi debito. Ergo &c.

3. Hinc infert Lugo ; quod licet poenitens in ieiunio non recordetur poenitentiae impositae, adhuc satisfaciatur ieiunando ex devotione. Et si alicui Confessarius imposuit pro poenitentia ieiunium, vel elemosynam disiunctim, & ipse dederit elemosynam cum intentione non adimplendi poenitentiam per illam partem, sed ieiunandi postea : potest adhuc postea poenitens non ieiunare, quia reuera implevit disiunctim, quod à Confessario impositum fuit ieiunare, vel dare elemosynam.

RESOL. LVI.

Quae poenitentia iniungenda sit à Confessario ei, qui hominem necasset ? Ex part. 5, tract. 4, Ref. 43.

§. 1. AD hoc dubium ita respondet Comitulus in *respons. moral.* lib. 4, q. 11, n. 8. Haec meo quidem animo, salutaris esset, ut interfecti propinquis supplicem se abiceret, delictique veniam deprecaretur, ut illdem illata damna sarciret, ut pro salute occisae singulis hebdomadis per annum integrum vnum saltem sacrificium, si tantum ei sit in bonis, fieri curet, ut singulis item hebdomadis elemosynam aliquam pro illius anima totum annum largiatur egentibus, ut per eundem annum aut Litanias, si legendi gnarus sit, aut si ignarus Beatissimae Virginis Orationum, seu Coronam quotidie flexis genibus recitet ; ut octavo quoque die per annum sacramento Poenitentiae sua peccata expiet, & singulis mensibus Eucharistiam sumat, ut in omni vita quotidie semel orationem Dominicam, & salutationem Angelicam pronunciet, terram genibus tangens pro anima occisi. Ita Comitulus. Vide etiam Homobonum de *casib. refer.* p. 2, cas. 3.

RESOL. LVII.

An si quis lucretur Indulgentiam plenariam, liber remaneat ab implenda poenitentia, medicinali imposita, à Confessario ?
Et quid si poenitentia non sit medicinalis ? Ex part. 10, tract. 12, & Misc. 2, Ref. 47, aliàs 46.

§. 1. Emanere liberum ab implenda poenitentia satisfactoria * alibi docui, quia Confessarius imponit poenitentiam, ut poenam ad satisfaciendum pro peccato : sublato debito totius poenae, propt fit
Tom. 1.

per Indulgentiam, cessat omnino fundamentum illius obligationis : sicut si condonaretur à Principe poena debita pro aliquo crimine, eo ipso cessaret obligatio imposita per sententiam Iudicis ad poenam aliquam pro illo delicto subeundam.

2. Difficultas est, quoad poenitentiam medicinalem. Et affirmatiue respondet Cardinalis Lugo de *Poenitentia*, disp. 27, num. 23. dummodo haec non sit simpliciter necessaria ad vitanda peccata futura, quia tunc Indulgentia non tolleretur hanc obligationem ; cum haec obligatio non oriatur ex praecipuo Confessarii, sed ex ipso iure naturali, quo obligatur homo ad vitandum peccatum suum futurum, & consequenter ad vitandum remedium : quod censetur moraliter necessarium ad vitandum peccatum, quam obligationem Confessarius non imponit, sed declarat. Ita Lugo ; cui adde Patrem Leandrum de *Sacram.* tom. 1, tract. 5, disp. 14, quest. 172.

3. Sed ego magis adhaereo negativae sententiae, quam nouissime tuetur Martinus de San Ioseph, in *Mon. Confess.* tom. 1, lib. 2, tract. 7, de *indulgentia* n. 7. vbi sic ait : *El que gana la Indulgencia plenaria de la Bula, o por otra concession, queda libre de cumplir qualquiera poenitencia, que le aya impuesto su Confessor, porque auiendo impuesto esta, como pena para satisfacer por los pecados ; cesando toda la deuda dellos por la Indulgencia plenaria que se gana, cessa la obligacion de la satisfacion impuesta por el Confessor. Y lo que mas es, que esta definido, in capite Cum ex eo, de Poenitentia & remissione donde se dice, que per Indulgentias enervantur poenitentiae iniunctae ; desto trate arriba in materia satisfactiois Sacramenti Poenitentiae, tractat. 27, num. 13, y lleué, que por las Indulgencias no se quita la poenitencia preferuatina de los pecados, que esta no obliga tanto por el precepto del Confessor, como por Derecho natural, por el qual deve el hombre evitar los pecados futuros ; pero añade probablemente Lugo loco citato que tambien cessara la poenitencia preferuatina, como ne sea simpliciter necessaria, para evitar los pecados futuros. Yo siento, que aceriada de qualquiera manera que parece conueniente para evitarlos, no cessa por la Indulgencia plenaria, porque la razon dada conuenice esto : y la Indulgencia no tiene que ver con los remedios, que se aplican para evitar los pecados : & argumentum bonum non fit ex dissimilibus, lege *Inter stipulationem*. 82. §. *Sacram. verb. sea hac dissimilia, ff. de verb. oblig.* & à diuersis non fit illatio, lege *Papinianus exuli, ff. de Minoribus*. Huc utque Martinus, cuius sententiae ego vt dixi magis adhaereo tanquam communi. Vide Caspensem in *Curs. Theol.* tom. 2, tr. 24, disp. 8, sect. 6, n. 46.*

RESOL. LVIII.

Quando poenitentia imposita à Datario pro aliquo matrimonio dirimente, impleri non potest, quaritur, an possit commutari ab Episcopo, & contrahentes virtute dispensationis obtenta matrimonium inire ?
Et pro praxi huius questionis alia diuersa difficultates in exemplum adducuntur. Ex part. 7, tract. 10, & Misc. 1, Refol. 9.

§. 1. Negatiue respondet P. Theaurus in *praxi de poenit. parte prima, cap. secundo*, quia poenitentiae quae debent praecedere actum dispensationis, sapiunt formam, & sunt loco compositionis. Sed aliquis posset dicere, quod dictae poenitentiae sapiunt formam, quando in propria specie adimpleri possunt, ita vt dispensatio ante adimpletas
F f 3 poeniten

Sup. hoc in Refol. 1, not. praecedente, in Ref. 2, §. 1, ad lin. 4, & in §. Nec obstat, ad medium, & supra in Ref. 7, cursum in §. 2, post mediū, à verb. Dicitur author, & in to. 5, tr. 1, ex lata doctrina Refol. 2. or. in fine, ver. intelligendo tamen.

TON
COPIA
1511
III